

Vytautas Landsbergis

KARALIAUČIUS
IR
LIETUVA

Nuostatos ir idėjos

DEMOKRATINĖS POLITIKOS INSTITUTAS

Vilnius, 2003

TURINYS

Pratarmė	3
Karaliaučiaus krašto priklausomybės teisiniai aspektai	6
1992 m.	
Iš kalbos Vasario 16-ąją pasitinkant	14
Apie problemas – tarp dviejų vizitų	14
Baltijos Valstybių tarybos pareiškimas „Dėl Baltijos jūros demilitarizavimo“	15
Landsbergis: mes „išėjom“ į Europą	16
Iš kalbos „Baltijos raktas į Europos ateitį“	17
1993 m.	
Diplomatinė chaltūra	18
Kaimynai	19
Rusija kišasi	22
Pristabdymas ir priklaupimas	22
Saugumo zonos ir pasaulio dalybos	24
Politinių partijų memorandumas „Dėl būtino Lietuvos orientavimosi į NATO“	26
V. Landsbergio spaudos konferencija, 1993 10 11	27
Nuomonė apie tranzito problemas	29
Iš LTV „Naujienu“, nuomonių“ pokalbio su V. Landsbergiu ir J. Paleckiu, 1993 12 11	30
Sąjūdis ir Lietuva	31
Iš „Boras Tidning“ interviu su V. Landsbergiu	32
Lietuvos Respublikos Seimo opozicijos lyderio V. Landsbergio pareiškimas „Dėl Rusijos karinio tranzito sutarties“	32
Nauja Bermonto armija?	34
Naujas Lietuvos ir Lenkijos santykių elementas	34

Vytautas Landsbergis ir Justas Paleckis Lietuvos radijo „Aktualijų studijos“ laidoje, 1993 12 30	36
1994 m.	
Bendra politika dėl Karaliaučiaus	39
Lietuvos Respublikos Seimo opozicijos lyderio V. Landsbergio pareiškimas „Dėl Rusijos kariuomenės Karaliaučiuje ir to krašto ateities“	40
Pirmininko nuomonė. Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) atstovės spaudai pareiškimas „Dėl Rusijos karinio tranzito per Lietuvą“	41
Militaristinis fonas. Tėvynės Sąjungos pareiškimas „Dėl Rusijos politikos grėsmių Lietuvai, Latvijai ir Estijai“	41
Kreipimasis į Vakarus	43
Rusijos karinio tranzito per Lietuvą klausimu	44
Tėvynės Sąjungos – Lietuvos konservatorių pareiškimas „Dėl toliau slapta rengiamos karinio tranzito sutarties su Rusija“ ...	46
Vytauto Landsbergio spaudos konferencija Seime, 1994 02 28	47
Lietuvos išsilaisvinimo problemos	53
Lietuva, Baltija, Rusija	55
Karaliaučius ir nafta	57
Rusijos ekspansionizmas ir Vakarų traukimas.	
Antroji Jalta ar naujasis MRP?	57
Karinio tranzito sutartis	59
Baltijos Asamblėjoje	61
Baltijos valstybių užsienio ir saugumo bendros politikos perspektyvos	63
Lietuvos Respublikos Seimo opozicijos vadovo Vytauto Landsbergio pareiškimas „Dėl Rusijos kariuomenės tranzito per Lietuvą sutarties“	64

Lietuvos Respublikos Seimo opozicijos atstovės spaudai 1994 m. liepos 4 d. informacinis pranešimas „Seimo opozicijos lyderio Vytauto Landsbergio pastabos dėl Lietuvos ir Rusijos karinio tranzito sutarties“	55
Vytautas Landsbergis Lietuvos radijo laidoje „Dienos signalai“, 1994 m. liepos 5 d.	67
Seimo opozicijos lyderis Vytautas Landsbergis susitiko su Respublikos Prezidentu	70
Informacinis pranešimas	70
Informacinis pranešimas „Seimo opozicijos lyderio Vytauto Landsbergio komentarai dėl karinio tranzito sutarties“	71
Politinių partijų ir visuomenės atstovų demonstracijos peticija Lietuvos Prezidentui ir Seimo Pirmininkui	73
Informacinis pranešimas	74
Lietuvos Respublikos Seimo opozicijos vadovo Vytauto Landsbergio pareiškimas „Dėl karinio tranzito sutarties“	76
Iš interviu Vokietijos ARD radijui, 1994 m. rugpjūčio 3 d.	77
Lietuvos Respublikos Seimo opozicijos vadovo pareiškimas	78
Atsišaukimas „Dėl Lietuvos saugumo“	79
Nesaugi valstybė	83
Iš Lietuvos Respublikos Seimo opozicijos spaudos atstovės 1994 m. rugpjūčio 22 d. informacinio pranešimo	87
Iš LTV laidos „Naujienos, nuomonės“, 1994 08 27	88
Iš spaudos konferencijos Seime, 1994 09 05	90
Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininko V. Landsbergio pareiškimas „Dėl Lietuvos geopolitinės padėties aiškinimų“	92
Visa kultūra yra paveldas	93
Iš bronzos amžiaus į dykumą... ..	95

Tryliktasis scenarijus	97
Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) Politinės tarybos nuostatos TS(LK) 1994 m. spalio 1 d. konferencijai „Dėl Rusijos karinio tranzito per Lietuvą sutarties“	98
Iš TS(LK) konferencijos	100
Lietuvos Respublikos Seimo opozicijos atstovės spaudai 1994 m. spalio 17 d. informacinis pranešimas „Satelitinė Lietuvos politika, kaip ji matoma iš tolo“	102
Lietuvos politinių partijų pareiškimas „Dėl Lietuvos Vyriausybės patvirtintų karinio tranzito taisyklių ir rengiamo susitarimo su Rusija“	103
Teikimas rezoliucijai „Dėl Europos kultūrinio paveldo toponimikos pėdsakų išsaugojimo jų ksenofobinio naikinimo paveiktose erdvėse“	105
Lietuvos Respublikos Seimo opozicijos atstovės spaudai paaikškinimas „Dėl opozicijos vadovo teiginių iškreipimo“	106
Laiškas laikraščiu ir truputis klausimų verslininkams	107
Apie naująjį disidentizmą	109
Baltijos Asamblėjos rezoliucija „Dėl Kaliningrado srities demilitarizavimo ir tolesnės raidos“	110
Sutarties dalykai	110
Lietuvos Respublikos Seimo opozicijos atstovės spaudai 1994 11 16 patikslinimas tiems, kuriuos suklydino Užsienio reikalų ministerijos informacijos tarnyba	113
Seimo rezoliucija ir jos naikinimas	113
1) Smulkūs sukčiai	113
2) Dėl Karaliaučiaus krašto gyventojų genocido atminimo	115
Derybos vienam atsiklaupus?	116
Apie Rusijos URM pareiškimus dėl Baltijos Asamblėjos rezoliucijos	123
Grėsmės reikia šalinti, bet ne įšaldyti	124

Politinė padėtis Baltijos valstybėse	126
Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininko V. Landsbergio pareiškimas „Dėl spaudimo pasirašyti karinio tranzito sutartį“	127
Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininko V. Landsbergio pareiškimas „Apie Europos Sąjungos pasisakymą diskusijoje dėl Rusijos reikalaujamos karinio tranzito sutarties su Lietuva“	128
1995 m.	
Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininko V. Landsbergio pareiškimas „Dėl gegužės 9 d. renginio Maskvoje prasmės“	129
Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) nuostata „Dėl Seimo rezoliucijos projekto Nr. 1183 „Dėl Karaliaučiaus krašto gyventojų genocido atminimo“	130
Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininko Vytauto Landsbergio pareiškimas „Dėl Karaliaučiaus krašto demilitarizavimo“	131
Kultūros ženklai vietovardžiuose	132
1996 m.	
Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininko Vytauto Landsbergio pareiškimas „Dėl Rusijos naftos kompanijų kėsimosi į Nidos telkinį“	134
Pastabos apie Tėvynės Sąjungos programą.....	135
Laiškas p. Broniui Nainiui, „Pasaulio lietuvių“ vyriausiajam redaktoriui	136
JAV Atstovų Rūmų sutampanti rezoliucija Nr. 51	137
Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininko Vytauto Landsbergio pareiškimas „Apie JAV Kongreso Rezoliuciją Nr. 51“	139
Potsdamas ir Karaliaučius	140

1997 m.

Vytautas Landsbergis apie „lokalinį šaltąjį karą“ Baltijos regione	149
Kalba pirmosios lietuviškos knygos 450-ųjų metinių minėjime	150
Paminint pirmąją lietuvišką knygą iškilmingame Seimo posėdyje, 1997 m. sausio 9 d.	154
Laisvė, saugumas, bendradarbiavimas	155
Apie postkomunizmo paradoksus	156
Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko atstovės spaudai 1997 m. vasario 21 d. pranešimas spaudai	156
Vytautas Landsbergis: išklaustyti mažuosius	157
Klausimas ir atsakymas	159
Dėl Lietuvos Seimo Pirmininko V. Landsbergio pasisakymo apie Kaliningradą	160
Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pareiškimas „Dėl Lietuvos ir Rusijos santykių pagrindų“	162
Karo trofėjus ir gyventojų gerovė	163
Kalba Ragainėje, Karaliaučiaus krašto lietuvių šventėje, skirtoje pirmosios lietuviškos knygos – Martyno Mažvydo „Katekizmo“ 450 metų sukakčiai paminėti, 1997 06 28	164
Iš Ragainės – ELTA	167

1998 m.

Vasario 16-oji ir Mažoji Lietuva	169
Seimo Pirmininko atstovės spaudai 1998 m. kovo 11 d. pranešimas	169
Seimo Pirmininko atstovės spaudai 1998 m. birželio 2 d. pranešimas	170
Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko Vytauto Landsbergio pareiškimas „Dėl Lietuvos tarptautinio saugumo perspektyvų“	171
Kalba Vilniaus Nepriklausomybės aikštėje minint Laisvės dieną, 1998 09 01	172

Manevrai mūsų pasieniuose	173
Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko Vytauto Landsbergio pareiškimas „Dėl Rusijos kariuomenės ir civilių gyventojų padėties Karaliaučiaus krašte“	175
Padėti Karaliaučiu	175
Kalba ir tapatybė	176
Iš įstatymo	178
Tilžės Akta minint	179
Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko atstovės spaudai 1998 m. lapkričio 18 d. pranešimas	180
Lietuvos XVI a. muzikinė kultūra: LDK ryšiai su Mažąja Lietuva	181
„Tilžės Akto“ parodą atidarant	187
Statusai ne amžini. Lietuvos požiūris į Kaliningrado sritį	188
1999 m.	
Kaliningrado savanoriai Serbijai?	192
Plėtros reikmė Lietuvai	193
Lietuvos tikslai ir misija	194
Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko atstovės spaudai 1999 m. rugsėjo 22 d. pranešimas	196
Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko atstovės spaudai 1999 m. lapkričio 22 d. pranešimas	197
Jeigu gyventojai sieks	198
2000 m.	
Baltijos – Atlanto tiltas: kertiniai akmenys ir išbandymai	199
Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko atstovės spaudai 2000 m. kovo 12 d. pranešimas	200
Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko atstovės spaudai pranešimas	201
Apie „Gazeta Wyborcza“ publikaciją	202
Lietuva Europoje ir Kaliningrado-Karaliaučiaus problema	203

2001 m.

Branduolinis ginklas Karaliaučiuje	204
1) TS(LK) pirmininko, Seimo nario V. Landsbergio pareiškimas dėl branduolinio ginklo Karaliaučiaus krašte ...	204
2) V. Landsbergio interviu Reuterio agentūrai	204
Karaliaučius – Lietuvos stabdys?	205
1) Pareiškimas dėl Rusijos Dūmos vengimo ratifikuoti sienos sutartį	205
2) Pareiškimas dėl Rusijos Dūmos politikų ketinimų blokuoti Lietuvos pasirinktą vakarietišką kryptį	206
3) Pareiškimas dėl karinio tranzito susitarimų su Rusija	206
„Apdairumas Maskvai nepakenktų“	207
Iš Vytauto Landsbergio spaudos konferencijos Seime, 2001 04 02	208
Baltijos Asamblėjos rezoliucija „Dėl SSRS atkūrimo procesų“	210
Pagrindai ir integralumas	210
Šiaurės Matmuo ir Lietuvos perspektyvos	211
TS(LK) pirmininko, Seimo nario Vytauto Landsbergio pareiškimas „Dėl galimos Karaliaučiaus krašto izoliacijos“	213
Paskutinis užkariavimas	214
Bendras reikalas	215
Išmėginimai ir viltys	215
Rusija ir Baltija	216
Kremliaus galvos skausmas dėl Kaliningrado/Karaliaučiaus	217

2002 m.

Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininko, Seimo nario Vytauto Landsbergio pareiškimas „Dėl dirbtinių kliūčių Lietuvos europinei integracijai“	222
TS(LK) pirmininko Vytauto Landsbergio pareiškimas „Dėl spekuliacijų Kaliningrado problema“	224

Europos Komisijos nariui, ES Plėtros komisarui	
p. Günther Verheugen	224
K/K Europoje	225
Vakarų siena	228
Tėvynės Sąjungos pirmininko, Seimo nario Vytauto Landsbergio pareiškimas „Dėl tebesitęsiančių spekuliacijų Karaliaučiaus vargais“	229
Klausimas ir atsakymas	230
Lietuvos Respublikos Seimo rezoliucijos „Dėl Kaliningrado regiono statuso Europoje“ projektas	231
Baltijos Asamblėjos Saugumo ir užsienio reikalų komiteto posėdžio, dalyvaujant Šiaurės Tarybos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities Dūmos atstovams, protokolas	232
V. Landsbergio tezės	236
V. Ježikovas – V. Landsbergiui	237
Tėvynės Sąjungos pirmininko, Seimo nario Vytauto Landsbergio pareiškimas „Dėl dirbtinai kaitinamo Karaliaučiaus-Kaliningrado klausimo“	238
Tėvynės Sąjungos pirmininko, Seimo nario Vytauto Landsbergio pareiškimas „Dėl Nidos gręžinio jūroje“	239
Tėvynės Sąjungos pirmininko, Seimo nario Vytauto Landsbergio pareiškimas „Dėl keistų idėjų Rusijos Dūmoje“	240
Rusija blaškosi ar vaidina?	240
„Europos žemėlapių galima gauti pradinių mokyklų bibliotekose“	242
Günteris Verheugenas – Vytautui Landsbergiui	244
Aplinkosauga Baltijoje	245
Strasbūras – Karaliaučius	248
Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) vadovybės pareiškimas „Dėl Rusijos pastangų stabdyti Europos Sąjungos plėtrą“	250

Nieko neatsitiko	251
Žemės knyga	254
Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininko, Seimo nario Vytauto Landsbergio pareiškimas „Dėl Kremliaus stagnacijos Karaliaučiaus-Kaliningrado klausimu“	256
Lietuva prieš raketų kuro tranzitą	257
Ar pavyks sustabdyti Lietuvos integraciją?	258
Rogozinas jiems netinka	259
V. Landsbergis pataria nestovėti ant žemesnio laiptelio	260
Vytautas Landsbergis: „Nuo kada vizų išdavimas tapo žmogaus teisių pažeidimu?“	261
Seimo nario, buvusio Lietuvos delegacijos deryboms su SSRS vadovo Vytauto Landsbergio pareiškimas „Apie nuoseklią jau išradingesnę Rusijos politiką Lietuvos kaimynystėje“	264
V. Landsbergis – G. Verheugeni	265
Tėvynės Sąjungos – konservatorių frakcija Seime kviečia pasiaiškinti vidaus reikalų ministrą	266
V. Landsbergis – V. Adamkui	267
„Dėl premjero A. Brazausko kapituliacijos tranzito į Kaliningradą klausimu“. Tėvynės Sąjungos–konservatorių frakcijos pareiškimas, 2002 09 18	268
Tarp Rytų ir Vakarų	269
Iš Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos debatų	270
Apie Rusiją ir Europą	272
V. Landsbergis – W. Schwimmeriui	273
Kaliningradas – Rusijos korta ginčiuose su ES	274
Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininko, Seimo nario Vytauto Landsbergio pareiškimas „Dėl toliau kuriamų Karaliaučiaus problemų“	276

Lietuvos Respublikos Seimo nario, buvusio Lietuvos derybų su SSRS delegacijos vadovo V. Landsbergio pareiškimas „Dėl naujo MRP perspektyvų“	277
Akmeniu už duoną <i>arba</i> Marš į Maskvos „šengeną“!	278
Lietuvos Respublikos Seimo rezoliucija „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo pozicijos Kaliningrado klausimu“	279
Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininko, Seimo nario Vytauto Landsbergio pareiškimas „Apie Rusijos valdžios atviravimą intriguojant dėl Europos Sąjungos plėtros“	281
Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininko, Seimo nario Vytauto Landsbergio pareiškimas „Dėl Lietuvos užsienio politikos klaidų“	282
Lietuvos vaidmuo Europos procese	283
Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininko, Seimo nario Vytauto Landsbergio pareiškimas „Apie naujas lietuviškas intrigas dėl tranzito“	285
Vytauto Landsbergio klausimas Jungtinės Karalystės ministrui Denis Mac Shane susitikimo Seime metu, Vilniuje, 2002 11 06	286
Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininko, Seimo nario Vytauto Landsbergio pareiškimas „Dėl privilegijos Rusijos tranzitui per Lietuvą“	287
V. Landsbergis – V. Adamkui	288
V. Adamkus – V. Landsbergiui	289
V. Landsbergis – V. Adamkui	289
Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininko, Seimo nario Vytauto Landsbergio pareiškimas „Dėl esminės grėsmės Lietuvos suverenitetui“	290
Lietuvos nepriklausomybės problema Rusijai	291
Briuselio susitarimas vertinamas skirtingai	292

Lietuvos Respublikos Seimo Užsienio reikalų komiteto siūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei	293
Lietuvos problema Lietuvoje	294
Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininko, Seimo nario Vytauto Landsbergio pareiškimas „Dėl Briuselio deklaracijoje ignoruotų Lietuvos nuostatų“	296
Pasirengimas ir nesirengimas	298
Vos mėnuo beliko	299
2003 m.	
Pasakų metas	301
Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininko, Seimo nario Vytauto Landsbergio pareiškimas „Dėl netiesioginio Rusijos ultimatumo Lietuvos Vyriausybei“	304
Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininko, Seimo nario Vytauto Landsbergio pareiškimas „Dėl Rusijos įsipareigojimų nevykdymo“	305
Dūmos ir dūmai	306
Pabudimas	307
Lietuvos Respublikos Seimo rezoliucija „Dėl Kaliningrado regiono atvirumo Europoje“	309